

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyet* hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona.

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttór sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Becsek D. Fia** könyvnyomda

Husvételi borongás.

Irtó: **Benedek Elek.**

Bár verőfényes az ég, nagypénteki hangulat nehezedik lelkünkre a feltámadás ünnepén. Hiába tekintünk föl, vágyó szemünk egy tenyérnyi kékséget nem talál. Lehangoztat, reménytelenül révedez lelkünk a borongó szürkeségben: csak egy sugár, Isten áldott napjának egyetlen sugara csüggedő lelkünknek de nagy jótétemény volna!

Feltámadást hirdetnek a harangok, de mintha halottak harangoznának, úgy tetszik nekünk. Hová lett, merre tánt ünnepi kedvünk? Máskor a harangnak minden szava diadalt jelentett, a halálon való nagy erős diadalmat, most szívünket bánatra, méla borongásra hangolja az ünnepi harangszó.

Nem boldog a magyar. Meggyengült a hite magában, sorsának földi intézőiben s már-már hitetlenül tekint az égbe is. Szeretet helyett gyűlölet vert fészket a szivekben; vallásosság, Istenben való erős hit helyett vallástalanság, hitetlenség, egymás iránt való durva kiméletlenség, türelmetlenkedés. Magyar a magyarok lett ellensége, nyomorúságának forrását egymásban keresi, holott négyszáz esztendő óta egyazon forrásból iszsa a testét, lelkét sorvasztó méregitalt. A becsületet, egyeneslelkű szókimondásnak nincs becse s jaj a bo'dogtalannak, ki a szeretet vallását hirdeti; jaj annak, ki emberekre, felekezetekre, osztályokra való tekintet nélkül keresi és hirdeti az igazságot. Nem leütk, hanem izenként marcangolja a husát, cseppenként

csepegtetik a vérért, meggyötrik a lelkét a rágalom szennyes szavaival. A hadakozó felek alig kezdenek harcba, hirtelen végét vetik, odakiáltván: Tolvaj! Csaló! Hazaáruló! Ezek a gyalázatos szavak polgárjogot nyertek a magyar közéleti harcban s már Isten szolgálai közt is akadnak feles számmal, kik az Isten nevével elkezdett harcot ezzel fejezik be.

Megdöbben lelkünk az erkölcsök e durva elfajulásán. Csüggedve nézünk körül: hová vezet ez? Tünődve nézük fegyverünket, az iróttolat: vajjon nem bölcsőbb dolog-e, ha letesszük, hadd rozsdá lepje meg. Keseredett szívvel kérdezzük magunktól: vajjon nem botorság-e az üldözöttek, az elnyomottak, az ártatlanul szenvedők védelme, ha e védelem becsületünket, tisztességünket, magunk, családunk nyugodalmát semmisíti meg? Ne kövessük e ama bölcs, élelmes emberek példáját, kik az igazságok közül csak a hasznóbajtot, a jövedelmezőt veszik észre? Nem volna-e bölcsőbb: érzéktelenül, ridegen haladni el sebekben vergődő felebarátunk mellett s Jézus tanítását hadd kövesse más? Jézus tanításának követéséért hadd verjenek fejbe más.

Jézus Krisztus meghalt az emberiség büneinek váltságaként, de az emberiség ma is inkább kedveli a bünt, mint az erényt. Jézus Krisztus feltámadása, az igazság diadalát jelképezi, de az igazság ma is árván, elhagyottan bolyong s aki ez árvának menedéket ad: ezer meg ezer ember gonoszságát hívja ki maga ellen. Egy ember imádságába foglal, ezer ember nyelvért öltögeti rád — óh Jézusom, mutass utat, merre menjünk!

Ne feledjétek, kik a gyengékért, a megalázottakért, az elnyomottakért harcoltok, hogy Jézus Isten fia volt s mégis guny és szidalom, töviskoszoru és keresztbalál volt a bére. Jézus Isten fia volt, nagy volt, nagyobb elmében, lélekben, bölcsességben, jellemében minden azóta élt, földön járt és földön járó embernél s ha neki a keresztbalál jutott, mi juthat a gyarlóságokkal teljes embernek, ki talán ösztönszerűleg, titkos sugallatot követve keresi embertársainak javát, boldogságát — isteni erő nélkül?

A vég tiszta és világos: a lelki meghasonlás. Test és lélek elerayed, kimerül a haszontalan, a céltalan küzdelemben. Látván-látod, hogy magad tönkrementél, elpusztul a véredből való vér és a világ marad az, ami volt. Nem tudtad kiérezni, kiszimatolni, hogy mi kevesebb az üreslelkű többségnek; nem tudtad ma jobbra, holnap balra kacsintani; nem tudtad magadat festett hölgyként kelletni; bitedet, meggyőződésedet áruba bocsájtani kellő pillanatban — el kell buknod könyörtelenül, emberfia! Békességre inted a verekedőket: a mesebeli félkegyelmű ember sorsára jutsz. A verekedők téged vernek agyba-főbe s ha legalább békesség költöznek szívükbe a te bevett fejed, a te kihulló véred nyomán!

Hát ez bus, ez végtelenül szomorú husvétí prédikáció, testvéreim az Urban, de tőlem ez alkalommal más nem telik. Mert úgy van az, hogy élelmes, vasöklű és durvalelkű, gonoszság ellen gonoszsággal küzdő embereknek áll a világ, övék az ország, a hatalom, a dicsőség most és mindörökké . . .

Szemelvények.

Akinek jellemében ferden állanak az alapkövek, annak ráépített egész élete tele lesz ferdeségekkel és ingadozásokkal. Minél több alapkö van ferden letéve, annál több lesz a ferdeség és ingadozás benne.

Az igazság nem találta a földön egyetlen tiszta állapotban, mint pl. a gyémánt. Általában véve egyetlen erény sincsen, ami természetfölötti, mondjuk: égi állapotban jellemeződik ki köztőlük.

Az egyik ember rosszabb, a másik jobb. Még az anyósok közt is vannak szeretetreméltó teremtesek.

Anyi azonban bizonyos, hogy lelkünkben minden erénynek tiszta képével rendelkezünk és öntudatunkban minden cselekedetünknek megvan kétség alá nem eső erkölcsi szabálya.

Tisztán a mi hibánk, ha ezeket a szabályokat nem ismerjük föl, vagy fölismerve nem alkalmazzuk.

A férfi arra való ezen a világon, hogy önmagából merítse a rendet, amelyet föntartani van hivatta. Egyetlen tanácsadója a lelkiismeret legyen, de az is csak úgy, ha az indulatok zavaró hatásától megtisztult.

Amit lelkiismerete mood, annak engedelmeskedjék, mivel az az ő saját maga őseréje. A számítás és alkalmazkodás csak mások akaratának visszatükröződése az ő lelkéből, sokszor, igen torzított alakban.

És tudjon a maga lelkiismeretének engedelmeskedni. Ne félig, habozva és tökéletlenül, hanem egészen, határozottan és tökéletesen, kiméletet és visszafordulást nem ismerő szigorúsággal még akkor is,

ha mögötte a szerencse hivatgatja s előtte a halálveszedelem csattogtatja fogait.

A férfiaság a felelősséggel jelent egyet. Az élethivatásban, a szerelemben és a családi életben a férfit ugyanaz az erkölcsi törvény kötelezi, ami a hajóskapitányt a tengeren. Ha a hajó súlyod, a nőket, gyermekeket és gyöngébbeket szabadítja előbb a mentőcsónakokban. Ő utolsóinak menekül, vagy egyáltalán nem is menekül.

Vanuk olyan emberek is, akik jobban tették volna, ha zöldbékának születnek. Megérik a rossz időt, mielőtt egyetlen báránnyal felhő mutatkozik az égen, azután pedig hangos kuruttyolással jósolják meg a visszatérő napjugarat.

Mindig tudják, hogy mi készül és aszerint alkalmazkodnak.

Az alkalmazkodás a természetben az jelenti, hogy minden egyénnek és fajnak vissza kell esnie a végül el kell pusztulnia, ha nem tud a létezés feltételeihez simulni. De az állatok, hogy magukat és fajukat föntartsák, azért nem dobják vele egyéniségüket is zsákmányul a létezés feltételeinek. Ez által magukat elaljasítanak, ami az elpusztulásnak a másik, sokkal csunyább fajtája.

Az alkalmazkodásnak erre a módjára csak a szabad akaratú bíró ember képes. Mennyire megvetné a stréberkedés útján olajjasodó embori lényt egy közönséges mezei egér, ha bele tudna szólni az ő dolgaiba!

Körülbelül ezt mondaná neki:
— Nyomorult! Látod, nekem mennyi ellenségem van. Olykor macskák jönnek ki a faluból és

reám leselkednek. Máskor menyét tolauskodik be a lukamba, hogy megfogjon. Felülről meg a vércse spekulál rám. Azonfelül a hosszú télen nincs mit ennem. Én tehát futok, bujkálok, a lukaimat összeviszsa furkálom, télre magyakat hordok össze jó pajtasaimmal s ha több a kettőnél, harapni is tudok . . . de azért egér maradok.

A jellem befejezett hibáit vagy gyöngeségeit, amelyek a fizikumra már bele vannak növe, pusztá okoskodással, beszéddel és olvasással megváltoztatni nem lehet. Legföllebb csak a rossz cselekvést lehet így időlegesen visszatartani.

Az erkölcsi világban is uralkodnak a természet-tudományos igazságok. A jellem, az erény, a becsületesség, mind alája van vetve a fizikai világ törvényeinek is. Nem különálló égi tünemények ezek sem, hanem a gyarló, véges ember tulajdonságai.

Ezek erősbödése, fejlődése és fönmaradása is a gyakorlattól függ, nem pedig az axiómáktól és az olvasástól.

Valamint a vivő embernek a karizmai szépen kifejldőnek a folytonos gyakorlattól, úgy a jellem fejlettsége és szépsége sem attól függ, hogy mennyi doktrína van valakiben, hanem attól, hogy mennyire volt képes gyakorlat útján magának a nemesebb indulatokat állandóan megszerezni?

Az olvasás ismereteket és szabályokat ad; de azok aszerint halványodnak el vagy fejlődnek valóságga bennünk, amint azokat a gyakorlat követi vagy nem követi.

Választás után.

Székeljudvarhely, április 18.

Udvarhelyvármegye meglehetősen elégedve. Vau már alispánja. Az igaz, hogy néhány hónappal ezelőtt az alispán úr személyét csak logszemélyesebb baráti és rokoni köre tartotta alkalmasnak, ha nem is érdemesnek az alispánságra. Az is igaz, hogy azóta sok víz folyt a Küküllőn, az idő is kitavasodott, a fák is zöldülni kezdenek, tehát, hogy következetesek maradjunk a hasonlatokban, az emberek gondolkodása is tavaszi szintre öltöztetett. A nagy esemény megtörtént, a tényeket letagadni nem lehet, konstataciókat, hogy van alispánunk. Hogy meddig lesz, nem tudjuk, de most nem is erről akarunk beszélni. Csak a tényekhez kívánunk néhány kommentárt fűzni. Csak megakarjuk mondani, hogy minő benyomást tettek ránk a választást megelőző események és maga a választás, mint azok következménye.

Nem a jelöltek személye iránt való rokon vagy ellenérzés adja kezünkbe a tollat. A rekriminálással ugysem sokra mennénk már és rokon vagy ellenérzésünk nyilvánítása nem használna az egyiknek, nem ártana a másiknak. De az eseményeknek okaik és rejtett rugóik vannak, melyeket ismernünk kell, hogy tisztán láthassuk és helyes ítéletet mondhatassunk.

Talán csak a véletlen műve, de minden esetre megfontolásra méltó az a körülmény, hogy míg az egyik részen azok sorakoztak, a kik műveltségük, szellemi és anyagi erejük következtében egyenesen hivatottak a vármegye vezetésére, addig a másik részen azokat láttuk, a kik a domagógia olcsó de gyorsan hervadó babérkoszorújával övezik homlokaikat, és akik csak azért jutottak be a törvényhatósági bizottságba, hogy a létszám teljes legyen.

Azt mondtuk, hogy ez talán csak véletlen. De gondolkozóba esünk, ha visszagondolunk a választás előzményeire és visszaidézzük emlékünkből a népnek ama kedv délutáni hangulatban levő fiait, akik a választást megelőző értekezlet alkalmával rekedtten ordították magukat az urak ellen és egy új negyvennyolcz előidézésével fenyegetözve mosdatlan szájjal követelték a népuralmat.

Szomorú dolog, mikor éppen azok felodkeznek meg magukról, akik a községben élvezett nagyobb tekintélyük következtében jutottak be a törvényhatóság bizottságába. Annál szomorúbb, mert ezeket mégis csak kiválóbbaknak lehetne tartanunk, mint azokat, akik a bizottságnak nem tagjai. Ha ezekről az egyéniségekről következtetnénk az otthon maradtakra, akkor szomorú és sivár képet kellene alkotnunk magunknak a székelység jelen állapotáról és le kellene teennünk a jövőbe vetett reményünkről. Mert az a nép, a melynek szívében a szellemi felsőbbség iránt való tisztelet és az egymás kölcsönös megbecsülésének helyét az osztálygyűlölet és irigység foglalta el, veszedelmes lejtőre jutott. Öntudatlan eszközévé váltott a demagógiának, mely nem számolva azzal, hogy a természet és a társadalom fejlődésében ugrás nincs, erkölcsi törvényeket hirdetve, erkölcsstelenül használja ki a nép tudatlanságát és hiszékenységét a saját önző céljaira.

Mikor ezekre gondolunk, csak az vigasztal, hogy azok az emberek, kiket a pártszenvédély ily végletekre ragadott, egyenként nagyon becsületes és helyes gondolkodású emberek lehetnek. Azt hisszük, hogy midőn otthon lecsillapodtak, ők röstelték legjobban magukról való megfélemezésüket. Föltételezzük, hogy viselkedésükben nem az egyéni lélek, hanem a tömeg-

nek a lelke nyilatkozott meg, a mely pedig mindig másféle, mint azon egyeseké, a kikből a tömeg áll.

E vigasztaló momentum mellett azonban nem szabad figyelmen kívül hagyunk egy másik jelenséget, mely a választással és előzményeivel kapcsolatban alkalmas arra, hogy minden jó izlésű ember a politikai morállal valamennyire törődő ember lelkében visszatetszést szüljön és a jövőre nézve aggodalmat gerjesszen.

A multak árnyai visszajárnak. A kit már politikailag halottnak hittünk — mert morális

felfogásunk lehetetlennek tartotta, hogy többé a vármegyében szerepelhessen — az most föltámadott. Megjelenezték. Sőt egy függetlenségi képviselőnek ujjmutatást adott a törvénytárgyalózatra.

Szolgáljon ez intelmül arra, hogy vigyázzunk, mert a Kristóffy-féle demagógia magvai el vannak vetve nálunk is, és vannak, akik várják az aratást.

Vigyázzunk, hogy az ancien régime a vármegyében uralomra ne jusson!

Dr. Pál Ernő.

Beláthatatlan utakon.

Székeljudvarhely, április 16.

Valamelyik olasz város temetőjében egy poétikusan szép sírrelk emelkedik.

Egy művésziesen kifaragott anyagka mutatójúját ég felé emelve, utánozhatatlan szelid-séggel csendre inti a közeledőt, s a felirat csak ez: „Csitt, alszik.”

Szinpompás tavaszi időben, a feltámadás szívet és lelket felhangoló örömműnypén, bus rezignációval, elborult kedéllyel mi is csak abban találhatunk megnyugvást, hogy a mi vármegyénk talán még nem halt meg, csak alszik.

De a narkózis szülte mély, bódító álmát alussza.

Vau-e ép eszű ember, ki a társadalom mai zilált, összebonyolított helyzetében is, kevéssel czelőtt elég merész lett volna megjósolni, hogy tényleg megtörténik, a mi bekövetkezett? Alig hiszem. Pedig készülték rá lázas izgalommal, szédítő energiával. És még sem hitte senki.

Nem látszott lehetségesnek, hogy olyat tegyen törvényhatósági bizottságunk, a mi minden józan gondolkodás és logikával homlokegyenest ellenkezik.

De hát mi is történt tulajdonképp? Alispánvá választotta a vármegye tizenegy szótöbbséggel Sebesy János dr. urat, a vármegye ősnemes sarjadékát, két diploma boldog tulajdonosát, és helybeli pártatlan szorgalmu ügyvédjelöltet. Elbukott vele szemben Dr. Valentsik Ferencz a vármegyének tíz éven át volt tisztí főügyésze, egy jelentéktelen ember, ki a szegény sorsból küzdötte fel magát, s az ösök bizony nem hemzsegek a családfáján.

Ebben a dologban megnyilatkozott a vármegye többsége, döntött a népakarat, s kákán bogot keresés volna most rekriminálni a visszahozhatatlan dolgok felett.

A kisebbség hajoljon meg a többség akaratára előtt, s a hatalom új birtokosát üdvözölje azzal a tisztelettel, mely neki magas hivatalánál fogva kijár.

A dolog illetően elintézésó végtelen egyszerű és kézenfekvő. Csakhogy nem addig van ám, mert voltak ennek a választásnak oly epizódjai, oly mozzanatai, melyek felett szemet huynyi nem engedi az újságírói becsület.

Az a becsület, mely kötelességünkkel teszi rámutatni a ferdésegekre, a visszaélésekre s főképp a veszélyekre, melyeket az események méhükben hordanak.

És az alispánválasztás bővelkedett az ily epizódokban. A Bukottról még ellenségei is elösmérik, hogy szorgalmas, munkás ember volt, s nem lehetett jogosulatlanok tartani, ha kezét az alispáni állásért kinyújtotta. De ha csak az lenne a baj, hogy egy szorgalmas ember egyéni érzékenysége sérelmet szenvedett, ugyan ki törődne vele? Ki veszi észre a sivatagban, hogy egyik porszem erősebb anyagból van, mint a másik? A Szamum szele egyformán fújja el mind a kettőt. Egyéni érzékenység eltörpül és elnémul, ha a közérdek úgy kívánja. De ha a közfelfogás az, hogy nem az egyéni érzékenység sérelméről van itt szó, hanem a közérdek testén esett egy nagy tátongó seb, akkor álljunk meg egy pillanatra, s szánjunk egy pár percet a gondolkodásra, már csak a jövőre való okulás kedvéért is.

A közérdek azt követeli, hogy közhivatalokban csak olyanok üljenek, kik kifejtett mu-

kasságuk, szorgalmuk által a rájuk váró nagy feladatok végzésére készek, és képesek. Ha a tisztviselő, kinek munkája a köz nyóvát emelni, vagy lesúlyeszteti képes, azt látja, hogy a kifejtett akármínó ügybuzgalom sem lépcső az előhaladásra, mert ennél az összeköttetések keresése, az egyéni hiúságnak való hízélgés, az előnyök kílátásba helyezése, egyeseknek tett apró szolgálatok előbbre való, — akkor ki lesz bolond, hogy dolgozzék, hogy törje magát, hogy izzó, forrongó aggyelével új és új üdvös eszmék és gondolatok létrehozásán fáradjon? Mert azt nem szabad felodni, hogy a munka nemesít ugyan, de igen sokan úgy tudják, hogy vau ennél a világon sokkal kellemesebb szórakozás. És ha letörök a hivatalnokai kar munkakedve, ha megmarad az előrehaladás lüktető, lázas, mindent letapodni kész erős vágya, de kivész a nemes ambíció, a jó és hasznos tettek sikerében vetett bizodalom, ezt már a köz is érzi, neucsak az egyesek.

Pedig az alispánválasztás eredménye nem sarkal erős, kítartó munkára, csak jól megalapozott, prókatori fufanggal ügyesen kieszelt korteskedésre. Ez diadalt aratott, amaz elbukott. És ez még kisebb jelentőségű dolog. Vannak mozzanatok, melyek súlyosabbak, erősebbek, a társadalom eleven testébe mélyebben belevágnak. Ilyen a tülekedés. Az egységes, erőteljes közszellem teljes hiányában egyesek rokon-, mások ellenszenvüket vitték bele a közéleti harcokba, s nem ritkán kellett hallanunk, hogy ez igenis jobb, arravalóbb, de nekem ellenszenves, én gyűlölöm őt, s mindent elkövetek, hogy neki egy kis kellenetlenséget okozzak. És ez a jelöltnek irányzott ütés eltévészttette a szeg fejt, s a vármegyén üttöt egy jó nagyot.

És volt demagógia olyan, milyet a mai nemzedék még nem látott sohasem.

Ismét kihasználta a népet a nép ellen. Sajátos jelenség volt az érdektelen szemlélet előtt. A szegény származásu ember mellett, ki sohase volt, nem lehetett, és nem lehet más, csak őszinte, igaz, de nemesebb értelemben vett demokrata, ott állott a vármegyének minden jobbnevű embere, a higgadtan gondolkozó egész intelligens közönség, s a másik jelölt mellett, kinek előkelőbb származásán kívül egyéb jogcíme semmi sem volt, ott állott a nép, és a fanatizmus szenvedélyével kiáltotta: Le a nadrággal! Lesz még negyvennyolcz, éljen a népakarat!

Ezek az osztályelleni hangok, a társadalomnak kasztok szerinti szétáradolása, a népnek természetes, legigazibb és legönzetlenebb vetetői ellen való állásfoglalása, egytől egyig oly szomorú jelenségek, melyek kell, hogy mindenkit megdöbbsentsenek, s melyek kell, hogy megbosszulják magukat azon, ha és ki elég vakmerő és könnyelmű volt azokat szándékosan felidézni.

S ha volna valaki a magyar közéletben, a ki nem tudná, mi az a terrorizmus, az megösmérhetette annak brutális, erős fajtaját az értekezleten; raffinaltabb, finomabb és disztinyáltabb formáját a közgyűlésen. A törvényhatósági bizottság tagjai, tehát az egész vármegye értelmiségének az eljűte volt jelen az értekezleten, de azért szóhoz jutni nem lehetett. Isten boczássa meg nekünk, ha vétkezünk, de ezt a körülményt nem tudtuk felróni a gondolkozni tudó egyednek,

hanem a túlévezett alkohol hatásának is kellett betudnunk egyetmást.

A közgyűlésen, óh, ott már volt rend, fegyelem, és mások véleményének tiszteletben tartása! Mindössze csak harmincz olyan embert sikerült megolvasnunk, kik nem voltak bizottsági tagok, de azért az ezek részére feutartott helyeken elvogyulve, haugos kiáltozásaikkal avatkoztak bele a nemes küzdelembe. Ezek az urak a nagy ur vezérlete alatt körülállták a szövetségbizottság elnökségét, s az ellenpárt szavazóit gyilkos tekintetek kereszttüzébe fogták, míg elismerésük és haláljuk jeléül minden egyes szavójukat pazarol megéljeneztek.

Legyünk azonban igazságosak. Ezek az éljenek nem miúdig egyformák voltak. A legnagyobb éljont Ugron János bizottsági tag urnak, öcsésére: Sebessy János alispán urra leadott szavazata váltotta ki belőlük, s ebben a közelmultban a vármegyének tett politikai szolgálatok honorálása is befoglalattott.

És erről az éljontól, erről a szavazásról jut eszembe, hogy ez a küzdelem nem is személyek mellett és ellen folyt, hanem a helybeli koalíció vitta meg vármegyénk főispánjának jóakaratu — támogatása mellett vesztett csatáját a haladópárttal.

Sebessy János úr a koalíció jelöltje nem volt és nem is lehetett, mert hiszen alig mult két éve annak, hogy a boldog emlékezetű Fejérvári kormány kinevezett főispánja beiktatását oly nagy ügybuzgalom és provokáló magatartással igyekezett előmozdítani, mely Ugron Ákos urat, a koalíció akkori elnökét arra késztette, hogy őt erőlyesen rendre utasítsa. És ha jól emlékezünk a most levett alispánjelölt ur volt az egyetlen tisztviselő, ki a nemzeti ügy szolgálatában, nemcsak szavazatával, hanem teljes munkakészségével és erejével is Sebessy János ur és társaival a küzdelmet felvette. A volt küzdőcsoport egyetlen ember kivételével ott is volt a bukottak táborában tömören és egységesen.

Harczok az igazak harcza volt. Szóljunk-e még egyebekről is, elmondjuk-e, a mi égeti a lelkünket és égeti a nyelvünket a mikor kiejtjük?

Itt már a keserűség fojtogatja a torkunkot, ha elgondoljuk, hogy akadt olyan lelkiismeretlen ember is, ki nemátallotta ebbe a szerencsétlen dülő osztályharczoktól amugy is széttagolt társadalomba a türelmesség erényével edgett büszkén dicsekedhet vármegyébe a választási harcztól is belevinni a küzdelembe. Dicséret

és dicsőség érte azoknak az a nemcsak gondolkodó férfiaknak, kik elutasították maguktól még a gondolatát is annak, hogy az ő nézetük közéleti funkciójukban vallási kérdések szerint igazodhatik. Azokat pedig, kiket a hamis jelszó megtervezett, most még csak szánni tudjuk, de kérve-kérjük vegyék elé jobb, hazafiasabb becsületes magyar lelküket, s gondolják meg, hogy a vallási kérdések feszegetésének helye van a templomban, s ott égető szükség és van rájuk, de nincs és nem lehet helyük a közélet csarnokában, a vármegyelházban. Gondolják meg, hogy magyarok vagyunk mindanyian, egy testvértelen egyedül álló nemzet tagjai, s ha bátor fővel, üres szívvel, önző lélekkel felidézünk közéletünknek ezt a legnagyobb veszedelmét, ezt még az ur Isten sem bocsáthatja meg nekünk.

A már megtörtént dolgokat visszacsinálni nem lehet, de jóvátenni azt a mit elhibáztunk soha sem késő.

Figyeljen és jól vigyázzon mindenki arra, hogy ha az erkölcsi alapról le is csuszott a harc hevében, oda valamiképp visszajusszon, mert ez az egyedüli biztos basis, melyen szilárdan megállni lehet.

A visszajutás szándékát azonban nem igen látjuk azokból a jelenségekkel sem, melyet a választást közvetlenül megelőzték, s még kevésbé azokból, a melyek követték. Mikor az egyik párt vezére a választást közvetlenül megelőzőleg a pragmatikusan rendelkezési miniszteri rendelet ellenére, erőszakosan és rabiliztikusan az ellenfelet oly állásból akarja megfosztani, a mit az ép akkor felolvasott rendelet szerint jogosultán tölt be, midőn azt kiáltja oda egy tizenéves évig becsülettel szolgált tisztviselőnek, hogy mondjon le, ha a jegyzőkönyvet az ülés alatt elkészíteni nem tudja, holott mindenki, aki egy ilyen jegyzőkönyvet életében csak egyszer is látott, jól tudja, hogy ez fizikai lehetetlenség; a mikor az egyik párt a legideálisabban, a legfeltétlenebb korrektség és becsületességgel vivja meg a harcztól s még csak a kapacitáció megengedett fegyverét sem veszi igénybe, akkor egy idegen városban megjelenő újságban azt iratni egy tendenciózus híradásban, hogy a másik párt minden erőlködés daczára megbukott; akkor nincs remény és nincs lehetőség arra, hogy a jóvátétel közeledjék. De nem mutat közeledésre, hanem erős izléstelenesre, ha valamelyik pártember hangosan kiabálja, hogy az ellenfelet „eltapodtuk, eltemettük“.

Ebben a kárörvendő nyilatkozatban benne van beteg társadalmunknak minden nyomorúsága. Kövezzd meg, üssd agyon, nem ha kiemelkedik, hanem ha csak mások segélyének igénybevétele nélkül élni is tud valaki.

Pedig ki tudja, a történetek néha ismétlődnek s még meglepedhetnek Hámán és Marchainak közismert, vagy az Ister könyvéből megismerhető esete.

A második tisztujtás.

Udvarhelymegye tavaszi közgyűlése.

Székeludvarhely, április 16.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta tavaszi rondes közgyűlését, melynek korében betöltötték a decemberi választásnak alaki okból való megsemmisítése folytán megüresedett alispáni és Ádám Albert főjegyző elhalálozásával üresedésbe jött főjegyzői állásokat. Alig négy hónapja nyilatkozott meg a vármegye törvényhatósági bizottsága az alispáni állás tekintetében, s ez idő elég volt arra, hogy az akkor alkalmatlannak talált jelölt ma a vármegye egyik idős, érdemekben gazdag, a közigazgatásban jártas tisztviselőjét leverje, a mi semmiesetre sem a bizottság következetességét, hanem a kortes érdemek jutalmazását jelenti.

A gyűlés iránt a bizottság tagjai szokatlan nagy érdeklődést tanúsítottak, de elfogta a láz, magát a nagy közönséget is, mely zsufoltság megtöltötte a díszterem karzatait.

Az intérméző.

A gyűlésre a főispánt Dr. Paál Árpád b. főjegyző indítványára egy bizottság hivta meg, melynek elnöke Daniel Lajos, tagjai Soó Gáspár, Gönczi Lajos, Hlatky Miklós, Gagyi Lajos, Gyarmathy Lajos, Szabó István voltak. A szokásos óváció után Ugron Ákos főispán üdvözölte a közgyűlés tagjait, majd pedig részvétellel megemlékezett Pálffy Dénes, Apáty Gyula, Ádám Albert, Daniel Károly elbuoyt bizottsági tagokról, kiknek emlékét indítványára jegyzőkönyvileg örökítette meg a közgyűlés. A rövid előki megnyitót után a jegyzőkönyv vezetésével Szabó Gábor tiszteletbeli főjegyzőt, a tisztügyési teendők ellátásáért pedig Dr. Pál Ernő tb. főügyezt megbizta, majd pedig Dr. Pálffy Jenő szolgabíró tiszteletbeli szolgabíróvá, Dr. Szabady Lajost tb. főorvossá, Szentkirályi Andor gyakornokot tb. szolgabíróvá kinevezte.

Daniel Lajosnak a napirend megállapítására tett javaslatának elfogadása után, Dr. Hinderer Ernő

Adórendszerünk alapelveinek történeti fejlődése és új adóreformunk ismertetése.

Irta: Németh Albert m. kir. p. ú. s. titkárs.

(4. folytatás)

Mária Terézia uralkodása alatt a király és a nemzet közti bizalom alkotmányos szempontból figyelmet keltő politikai értékkel bír és a pénzügyek terén is érezhetővé vált, különösen a nemesség adómentességénél látjuk ezt kidomborodva. A legnagyobb diadalát a föld, a telek adómentességnek régóta vitás kérdésében vitta ki a nemesség praerogatívájára. 1728-ban ez idézte elő a legnagyobb izgalmat az országgyűlésen. A török háboru terhét még ki sem heverhette az ország, midőn a királyé örökségének megrédésére új áldozatokat kívánt. A rendek előbb 300.000 forintnyi, majd 500.000 forintnyi, végre 700.000 forintnyi új adót szavaztak meg, de kikötötték a katonai fuvarozást és széna adó megszüntetését. Később 1765-ben az adót 3.900.000 forintban állapították meg, mely összegben a testőrség fenntartására szolgáló 100.000 forint is bele volt számítva.

József császár az adóztatás terén physiokrata elméletnek volt híve, mert nem tartott igazságosnak más adót mint azt, melyet a földre és terményeire ró az állam. 1785. december 30-án gróf Pálffy Károlyhoz intézett császári kőziratban ki is emeli, hogy a földre, annak termő képességére és jövedelmére neveződő adó a legméltányosabb. Minden földet, ha egyenlő a termő képessége és jövedelme, egyaránt kell megadóztatni és ez alól senki sem vehető ki. Mindannak, a mit termények vagy ipar czikkekből nyernek vagy készítenek, adómentességnek kell lennie, kivéve a fogyasztási adót. Itt látjuk tehát létesíteni a telek adót. Bizonyos tekintetben állami adó volt a már korábban is fennállott, de a török háboruk idején megajánlott porta-adó folytán egyelőre megszűnt házi-adó is, mely a törvényhatóságok bel szűkegleteit fedezte és amelyet a törvényhatóságok vetettek ki évről-évre és szedték be, de amely adó az állam céljaira is szolgált; mert a törvényhatóságok az

igazságszolgáltatás nagy részét, tehát az állam funkciót is végezték. Egyesek állami adó volt még:

1. a papi segély, melyet a katolikus főpapok, érsekek, püspökök, apátok és 1813. óta a káptalanok fizettek. Ez az adó a főpapoknál 1780. előtti, a káptalanoknál 1782-iki tisztajövedelemnek 10 %, illetve 1500 forintnál kevesebb jövedelemmel bíró kánonokoknak 5 % volt;

2. a szabad kir. és szepesi városok korábbi censusa (census regius) és

3. a zsidók túrelmi adója:

E három adót a m. kir. udvari kamara kezelte, míg a hadi és házi adó a m. kir. helytartótanács illetékeségébe tartozott. 1821-ben elrendeltetett, hogy a városi census-regius váltópénz helyett centeniós pengő pénzben fizetessék, a szabad kir. városok ez adója = 16.434 frt. 35 kr. a 16 szepesi város adója = 18.231 frt. Összesen 34.665 frt. 35 kr. volt.

Ezen összeghez a szabad királyi városok közül legtöbbet adózott Debrecen (1567 frt. 30 kr.); utánna Buda (1560 frt.); Pest censusa ekkor még 840 forint volt. A legkisebb censusot a horvátországi körös fizette 33 frt. 20 krajczárral. A szepesi városok censusa 2967 forint 20 kr. volt. A zsidók túrelmi-adója 1749-ben 20.000 forintban állapították meg, de mindig növekedvén, 1779-ben már 80.000 forint volt. 1812-ben 160.000 váltó forintra, 1817-ben ugyanannyi p. p. forintra emeltetett. Ez az adót a megyei tisztviselők vetették ki a zsidókra. A rendi alkotmány kitározása után, amily egykedvűen vette a nemzet azt, hogy a kulturális ügyek vezetését kiragadják a kezéből, ép oly csekély ellentállást fejtett ki a pénzügyi felségjog kiterjesztésére irányuló törekvések ellen. A bányák áldozataivá lettek a bécsi kamara könnyelmű törvénytelen garázdálkodási rendszerének. A ső monopóliummal szintén súlyos visszaélések követték el. Jóllehet az országgyűlés jogai közé tartozott a ső árának meghatározása, mégis 1811—1812. országgyűlés ideje alatt, majd ismét 1815. és 1816-ban az országgyűlés megkérdése nélkül a király felemlte a ső árát és megbagyta, hogy a sonak mázánkint két forinttal fölemelt ára pengő pénzben fizetessék. A ső előbbi és

ujjonnan megállapított ára közti különbözetről eredő összeget részben az úrak építése és visszabálozási munkálatokra fordították. József nádor saját kezűleg ir kimutatásában állította össze a köztérhek összegét a következőképpen: „Pengő pénzben a ső brutto hozadékának háromnegyed része 5.625.000 frt., a zsidó túrelmi adó 160.000 frt, a katonai contributio 5.000.000 frt, a verbung költsége 200.000 frt, a 16 szepesi város királyi bére 18.527 frt, a megyék házi pénztára 6.277.280 frt 50 kr., a városi domesztikához való bozzájárlás 415.961 frt 34 kr, szoba és párbér a katolikus papág részére 780.752 frt 28 krajczár, összesen 13.967.259 frt 57 kr. Ez óriási összeg abban a korban, midőn a közigazdasági, politikai és társadalmi viszonyok az adózási képességet a minimumra szállítják le. A magyar jog felfogása szerint voltak az országban adózó és nem adózó lakosok. Nem adózók voltak mindenek előtt nemesség és a kiket a törvény s a törvényes gyakorlat időnként kivett. Ilyenek voltak a latin és görög szertartásu katolikusoknak, az ágostai és helvét hitvallásuaknak, továbbá a görög nem egyesülteknek lelkipásztorai, tanárok, tanítók, tanulók, orgonisták és kántorok. Az 1825—1827. országgyűlést állandóan foglalkoztatta az adók ügye.

Az adó összege, arányosabb felosztása, a pénzben, melyben lerovassák, a megajánlás feltételei, — mind megannyi controversia, — melyen egy könyven átsiklani nem lehetett. Az országnak 1822. november 1-től 1825. november 1-éig, tehát három év alatt fizetnie kellett adóba 16.010.560 forintot váltópénzben, de mivel a kormány az összeget pengő pénzben hajtotta be, a pengő pénz váltó pénzé számmittatván át, fizetett az ország tényleg 25.236.818 forintot váltó pénzben, tehát 9.226.258 forinttal többet. Mivel pedig a kincstár a terménybeli fizetéseket, melyeket váltó pénzben kellett volna elfogadnia, pengő pénzben számított, ezen cimzen a többiből levonandó 3.267.916 frt, marad tehát 2.383.342 frt, mely pengő pénzben átszámítva 2.383.336 frtot tesz s ezt felosztván három évre, évenként 794.445 forint, pengő pénzben a törvényhatóságok javára a megajánlott adóból bevonattak. Azzal a kikötéssel, hogy a pengő pénz mielőbb forgalomba hozatik és hogy a törvénytelenül kivetett adókból még be nem folyt összegek

annak a kijelentésére kérte a főispánt, hogy ő (a főispán) pártok felett áll és az alispánjelölt tekintetében állást nem foglalt. (E'áll! Még most is korteskedik!)

Elnök szükségesnek tarja kijelenteni, hogy ő igenis a béke helyreállításán munkált, szeretne volna, ha a jelöltek megegyeznek, hogy egyik alispán, a másik főjegyző legyen.

Hinléder Ernő közbekiált:

— Igen, Sabcsy alispán, Válenstik főjegyző!

Elnök: Ugy tartotta azonban, hogy ilyen kérdésben nem szabad erőszakot gyakorolni és sajnálattal jelenti ki, hogy a békés megegyezés nem sikerült és így valószínű, hogy annak a tevékenységnek, melyet ki akart fojtani, nem tehet helyén eleget. (Éljenek.)

A tárgysorozat első pontját a vármegyei tisztviselőknak az egyes pénzintézeteknél elfoglalt állásai engedélyezése képezte. Az állandó választmány azon javaslatával szemben, mely az illetőknek az engedély megadását javasolja, Dr. Hinléder Ernő azt indítványozza, hogy olyan pénzintézeteknél, melyeknél megyei pénzek vannak elhelyezve, megyei tisztviselő állást ne foglalhasson el. Ilyen értelemben szólal fel Koczka Árpád is.

Ugron Zoltán úgy véli, hogy ez által kevésbé intelligens publikum kerülne a pénzintézetekhez, noha a tisztviselőknak az engedély megadását már csak azért is helyesnek tartja, hogy a megyei pénzek felett közvetlen felügyeletet gyakorolhassanak. Indítványozza, hogy az áll. vál. javaslat azzal módosítsassék, hogy a pénzintézeteknél állást betöltő tisztviselő időközönként jelentést tenni tartozik a törvényhatóságnak. Dr. Solymossy Lajos a javaslatot a módosítással elfogadja. A kérdés feltételo után azt a közgyűlés is elfogadta.

Az alispán választás.

Elnök kéri a közgyűlést, hogy az alispán kandidál bízottságba három tagot válasszon. **Jeddy Tamás** javasolja: Hinléder Ernő, Sándor János, Vajda Ferenc biz. tagokat. Ezzel szemben **Ugron Zoltán** javaslatba hozza: Soó Gáspár, Gyárfás Endre, Sperker Ferenc biz. tagokat. A közgyűlés ilyen értelemben határoz. **Elnök** a magy. részéről kinevezi: Matéffy Domokos, Solymossy Endre, Daniel Lajos biz. tagokat.

Elnök a kandidálás eredményét következőkben hirdeti ki: Alispáni állásra kandidáltakat 1. Dr. Válenstik Ferenc, 2. Dr. Paál Árpád, 3. Dr. Sebesi János, 4. Dr. Gyarmathy Dezső, 5. Dr. Demeter Lőrincz. — Paál, Gyarmathy és Demeter pályázatukat

visszavonják, mire **Elnök** elrendeli a név szerinti szavazást és a küldöttség elnökévé felkéri **Sándor Mózes** tagjainál **Deák Miklós** és **Szekély Mózes** biz. tagokat, míg a szavazók jegyzésére **Dollay Róbert**, Dr. **Majthényi Miklós**, **Szabó Eudro** és **Lukácsy József** jegyzőket küldi ki.

A szavazás egy óra hosszáig tartott. Annak bevégeztével elnök jelenti a közgyűlésnek, hogy beadatott 167 szavazat, melyből Dr. **Válenstik** Ferenc kapott 78, Dr. **Sebesy** János 89 szavazatot, melyül fogva **Sebesy** János 11 szótöbbséggel megválasztott alispánnak kijelenti.

Ugron Zoltán nevére kiáltja elnök felé:

— Hinlédernek most már három feje van.

A szavazók névsora.

Dr. **Válenstik** Ferencre szavaztak: Antal János tanító, Bálint György timár, Bán Mózes birtokos, Barabás József körjegyző, Becskó Aladár lap-szerkesztő, Biró Dénes szolgabíró, Dr. Bodolla Gábor törv. elnök, Daniel Áron birtokos, Deák Miklós lelkész, Dr. Demeter Lőrincz főszolgabíró, Előkes Dénes birtokos, Elekes Géza közigyűző, Előkes György birtokos, Embery Árpád tanár, Erdélyi András tanító, Fábán József gyáros, Fás Gyula erdőmester, Dr. Fodor Boldizsár ügyvéd, Dr. Fuchs Vilmos orvos, Gálly Kálmán főszolgabíró, Gombos Sámuel tanár, Dr. Göllner Béla törv. bíró, Gyárfás Endre birtokos, Gyarmathy Lajos birtokos, Gyertyánffy Gábor ip. kam. kült. György Lázár lelkész, Háborstumpf Károly építész, Hadnagy Mihály lelkész, Hlatky Miklós tanár, Homolay Lajos p. ú. ig. helyettes, Dr. Horváth Károly kir. körjegyző, Jaeger Fr. József gyógyszerész, Dr. Kassay Albert orvos, Kovács Dénes mérnök, Dr. Kovácsy Albert orsz. képviselő, Lántzky József bányász, Máthé János körjegyző, Matéffy Domokos p. ú. titkár, Dr. Mezei Ödön orvos, Gróf Miklós János esperes, Molnár Károly tanár, Dr. Nagy Sámuel ügyvéd, Báró Orbán Ottó birtokos, Papp András tanár, Papp Lőrincz birtokos, Papp Mózes tanár, Papp Zakor József vendéglős, Dr. Pál Ernő ügyvéd, Pálffy Aladár számfelügyelő, Persiani János kereskedő, Sándor Mózes ny. tanfelügyelő, Sobostya Mózes lelkész, Simó Mátyás pénztáros, Dr. Solymossy Lajos ig. tanár, Soó Gáspár ig. tanár, Sperker Ferenc birtokos, Sterba Ödön kereskedő, Szabó István birtokos, Szentpétery Gergely kereskedő, Szombathalvy Lajos főkapitány, Szöllösi Samu szeszgyáros, Tamás Albert tanár, Tamás István lelkész, Tankó Igazcs birtokos, Tompa Árpád tanár, Ugron Zoltán birtokos, Ujváry Mihály tanár, Vajda Lajos fakereskedő, Dr. Vass Lajos ügyvéd, Dr. Voith Gerő törv.

bíró, Szabó Gábor várm. első aljegyző, Dr. Keith Ferenc várm. második aljegyző, Barabás András vm. árvászéki elnök, Dollay Róbert vm. árvászéki jegyző, Dr. Langyel József vm. orvos, Szabolka Rózsa kir. főmérnök, Gotthárd János polgármester, Dúczy Lajos allevéltárnok. Összesen 78.

Dr. **Sebesi** Jánosra leadták szavazataikat: Adám Aladár birtokos, Ambus Márton birtokos, Bajnóczky András birtokos, Ifj. Bakk Albert birtokos, Balázay Ignác hentes, Balázay István birtokos, Balázay Sándor birtokos, Bálot Dániel kereskedő, Barabás Lajos tanár, Barra Lajos körjegyző, Bencze Lőrincz birtokos, Benczek Ferenc birtokos, Biró Mihály birtokos, Bójtó Béla tanító, Csanády Zoltán járásbíró, Csia Kálmán lelkész, Csomor Gábor körjegyző, Deák Gergely birtokos, Dézsy Antal korcsmáros, Fábán Zsigmond birtokos, Ferencz György vendéglős, Ferenczy István vendéglős, Ferenczy János birtokos, Ferenczy Károly vendéglős, Ferenczy Lajos körjegyző, Ferencz Gyula kereskedő, Flórián Kristóf kereskedő, Gagy Lajos birtokos, Gagy László birtokos, Gálly István körjegyző, Id. Galter János építész, Gergely Dénes birtokos, Gergely Mózes birtokos, Gönczi Lajos ig. tanár, Dr. Gyarmathy Dezső orsz. képvis., Gyarmathy Ferenc ügyvéd, Győri János Ferenc birtokos, Györgyi Ferdinánd birtokos, Györgyi Sámuel birtokos, Hegedűs Lajos tanító, Hein Pál kereskedő, Herzlinger Adolf birtó, Hotzer Kálmán tanító, Dr. Hinléder Ernő orsz. képviselő, Id. Illyés Ferenc birtokos, Jakab Lajos körjegyző, János Gyula ügyvéd, Jeddy Tamás birtokos, Ifj. Káli Károly birtokos, Kányádi Miklós birtokos, Kecskés Izsák birtokos, Koczka Árpád gyógyszerész, Kovács Lajos segédjegyző, Kovács Mihály tanító, Máthé Pál birtokos, Mihály Lajos felső birtokos, Miklós Sándor gőzmalom, Murvai Sámuel birtokos, S. Nagy Ferenc vendéglős, Nagy József birtokos, Nagy F. Mózes korcsmáros, Nagy L. Mózes birtokos, Paál Ferenc lelkész, Dr. Pálffy János szolgabíró, Ifj. Péter Mihály birtokos, Péter Mózes birtokos, Robonyi Adolf birtokos, Röstler Károly kereskedő, Sándor Albert birtokos, Sándor János ny. ig. tanár, Sebesi Ákos k. körjegyző, Simó János birtokos, Solymossy Endre tanár, Szabó Dénes birtokos, Szabó Ferenc mérnök, Szabó György mérnök, Szabó István János birtokos, Szász Dénes körjegyző, Székely Mózes birtokos, Tamás Ágoston birtokos, Tamás A. Dénes birtokos, Török Ferenc tanító, Ugron János birtokos, Vajda Ferenc esperes, Valtér Ferenc vendéglős, Ványi Kálmán mérnök, Vass Gáspár körjegyző, Vass Mihály körjegyző, Veress Mózes tanító, Vitályos Albert körjegyző. Összesen 89.

a törvényhatóságokon nem hajthatnak be; a rendek 1825. november 1-től három év alatt tartandó országgyűlésig 4 millió forint adó ezenkívül a katonafogadás költségeire 75000 forintot ajánlottak meg pengő pénzben. ezt az összeget a rendek hosszú vita után felemelték még 395.244 forinttal. Ez kétségen felül nagy teher volt a népe és ehhez járult Magyarország irányába követett ellenséges vámpolitika, melyre találan jegyzi meg egy követ, hogy „az út, melyen a pénz bejön keskeny, de a melyen ki megy, az igen széles”. Az adózó nép vállairól tehát nem sikerült a rendeknek egy fillér terhet sem levenniük. Caupán az adó arányosabb felosztása tekintetében érték el némi eredményt. E célból a porták újból való összeírása rendelkezett el, mert az addigi 6210 porta alapjai az adó felosztás szerint egyik meggyét aránytalanul több porta terhelte, mint a másikat. A kormány terve az volt, hogy a jobbágy telkeken lakó nemessékre is az adófelosztás kiterjesztésék. Több mint két hónapon át vitakozott a két tábla ezen kérdés fölött. Mert attól tartottak, hogy nemességeknek urbéri telkekre való letelepedése következtében az adó alap folyton csökkenni fog. Ennek következtében jött létre az 1836. XI. törvény-cikk, mely a jobbágy-földet használó nemesséket is a hadiadó viselésére kötelezte. Az adó-alapot tehát az adózó személye a meggyekben ingó, szabad kir. városokban ingó és ingatlan birtoka és szorgalmának gyümölcse képezte. A megajánlott hadiadó annyi részre osztották, a hány portája volt az országnak, a törvényhatóságokra eső adó mennyisége porták számától függött; köbelükben pedig a megyék az adó rovására vagy díkákra osztották fel, mint az egyházakra, mely díkák ismét több egyenmű adó tárgyakból alakítottak. Mint adó-alapok összeírták az adózó személyek, marhákat, telkek, a közös haszon élvezeteket (communia beneficium) és az ugynevezett extra beneficiumok. A személyek között mint külön csoportok összeírták: a jobbágyok, 16 éven felüli fiaik, leányaik, testvéreik, a háza és háztalan zsellérek, a cselédek és szolgák. A marhákat között megkülömböztették: az igaz ökröt a szerint amint tulajdonosa, vagy kölcsön kérte az adózó; a hízó ökröt, a fejős vagy meddő tehent, másod, — harmad fű tinót, borjút, a szekeres — vagy csorda lovat,

juhót, kecskét. A telkek rovataihoz tartoztak: a házak, szántó-földek boldak szerint, a rétek kaszás, a szőlők kapás szám szerint, minőségükhöz képest 1-3 osztályba sorozva. Három osztályt külömböztettek meg a gyümölcs és a voteményes kertekben, a vízi és száraz malmokban. A communia beneficia alá foglalták az okrok, tehének, lovak sertések, juvak, kecskék legeltetését, a túzfia faizást személyenként, az épületfa faizást házigyűzők, a fa eladást kereskedelmi célra és a malkoltatást. A szabad kir. városokban összeírták a város összes nem nemes lakói. Továbbá összeírták 3-3 osztályba sorozva: a házak, pajták, majorok; a különféle foglalkozásuak, mint: zsellérek, kereskedők, boltosok; a különféle mesterségek, n. m.: asztalos, tífár, söröző, fűrdő, sebész, varga, keztűnő, fodrász, kéményseprő, ács, kovács, fazakas, nyerges, kőműves, szűcs, kalapos, szabó, mérnök stb. A szabad kir. városokban nem divott a rovás, vagy díka, hanem a városra eső adót kivették az összeírt adótervekre és az adózó a szerint fizetett, amint ez az adótervnek birtokában volt. Ezen rendszer mellett a leglényezőbb teendő az adótervnek összeírása volt. A szabad kir. városokban az adóösszeírás, adókielérés és behajtás körüli teendőket a tanács végezte. Meggyekben az összeírást a szolgabírák eszközölték időnként, de nem minden évben. Az adóév november 1-én kezdődő katonai év volt. Ha új összeírás nem volt, akkor év végén a régi összeírást kellett vizsgálni és a változásokhoz képest rectificálni. Ezt városokban a tanács, meggyekben az egyik alispán elnökölte elatt a főadósodó (preceptor), a szolgabírák és tisztí ügyészek közbejöttével tartott rovás-igazító szék eszközölte. Ennek munkáját a megyei közgyűlés helybenhagyása alá terjesztették, melynek megtörténtével a községokra eső adónak egyenlő arányú felosztását az 1836. IX. t. c. z. 3. §-a szerint a földesur felügyelők mellett a közegyi előjárásokok eszközölték. A szolgabírák felügyelték, hogy az egyéni kivétel igazságosan történjék s hogy az adót az előjárások pontosan beszedjék. Az összeírások és kivételések eredménye minden évben a m. kir. helytartó tanácshoz is felterjesztendő volt. Az 1836. évi országgyűlés egy-egy részt üdött a háber állau rozoga falain és a „ne ouus fundu inhaureat” elvet

megdöntvén kimondotta, hogy a jobbágy földet használó nemesséket ezen földekre eső kőzterheket, valamint a hadi és názi pőzartárk terheit viselni tartoznak, sőt az átutazó katonaság ellátásához is kötelesek hozzájárulni. Az adomegajánlás elég simán ment, mégis hivatalosait a kereskedelem pagdasára, a kolera következtében a lakosság számának csökkenésére, a marhavész által okozott nagy károkat; az 1836. évi november 1-től 1839. évi október hó 31-ig terjedő időszakra csak 3.800.000 forintot és az utjon-csozásra külön 75000 forintot szavaztak meg. Az 1843-44. országgyűlést állandólag foglalkoztatta a kőztoher viselés elve, a háziadó és a subsidium rendszereinek fenntartása. Az alsó tábla a kőztoher viselés elvének mellőzésével országos közpénztár szervezését javasolta, melynek alapjául a nemesség által, négy év alatt egyenlő részletekben fizetendő 10.340.000 lrt szolgált volna. Ugy de a főrendek a 10 milliót 3 millióra szállították le s abból is 250.000 forintot a nem nemesek vállaira akarták tolni. Találan jegyzi meg erre Deák Ferenc egy a Kossuthhoz írt levelében, hogy „ily közös teherviselés mellett en akár horcég Eszterházyval is kész vagyok alkura lépni, hogy az addigi terheit viselje ő maga, de az én terheimet viselni ezennél kétfold közösen.”

Az a körülmény, hogy az 1836. évi XI. t. c. z. a nemesséket is adó alá vonta, ha azok jobbágy birtokot gazdálkodtak, már elegendő volt annak a feltűgásnak, mely 1844-ben a közteherviselést már sokkal erősebben hangoztatta. Az akkor kidolgozott és tör-ténétileg becses törvényjavaslat, mely egy 20 krajczar-ros lejadon kívül, becseson alapuló telekadabon a föld és a kibirtolt házak jövedelmét, a papi dczsma, ur- és királyi kiróbb haszonvételek és járadékokból erodó jövedelmek mellett magát a keresetet az ipari foglalkozás terjedelméhez képest, négy osztályba akarta és pedig részben fokozatok szerint megadoztatni, sok tekintetben hasonlít az utaltános teher-viselés elvét kimondó 1845. XVIII. t. c. z. végrehaj-tása tárgyában készült javaslatához, sőt e munkála-toknak hatása az osztrák kormány által nálunk 1850-ban behozott egyenes adó-rendszorra is megáztatik.

Erdőben jelölög is meg fennálló adó-rend-szoránket az osztrák kormány alkotta meg, miután az 1849. évi október hó 20-án kolt nyilt parancs;

A főjegyző választás.

Ezután a főjegyzői állásra ejtették meg a kandidátusok melynek kihirdetése után Szabó Gábor kijelentette, hogy pályázatát visszavonja, mire *Elnök* Dr. Paul Árpádot egyhangulag megválasztott főjegyzőnek kijelenti. Az így üresedésbe jött úrvászeki ülnöki állásra ketten pályáztak. Dr. Majthényi Miklós és Dr. Kovács László, miután pedig Kovács vizsgalépett, *Elnök* Dr. Majthényi Miklóst egyhangulag megválasztott ülnöknek kijelenti, a felhívja a most választott, valamint az imént kinevezett tiszteletbeli tisztviselőket, hogy az esküt letegyék, mi megtörténik.

Dr. Hinderlér Ernő egy találja, hogy Ugron Zoltán az imént széksértést követett el, s felhívja a tb. tiszti főjegyzőt, hogy az indítványt erre vonatkozólag megtegyje. Dr. Paul Ernő erőies szavakkal utasítja vissza a figyelmeztetést, mivel kötelességének tudatában van, war pedigen itt széksértés nem történt. A válasz és vizsvonulás után a közgyűlés a kérdés fölött napirendre tért.

A program és a többi

Dr. Sebessi János köszönetet mond a törvényhatósági bizottságnak megválasztásáért és ígéretet tesz arra, hogy csakis a megye jól felfogott érdekein fog munkálni; ehhez kéri a bizottság és tisztviselői támoogatását. Fialtságát szorgalommal fogja pótolni és a tárgyilagoss kritikát szivesen fogadja. (Éljenzés.)

Ugron Ákos meleg szavakkal üdvözi az alispánt és figyelmezteti, hogy nemzeti irányban dolgozzék. (Éljenzés.)

Dr. Pálffy Jenő londületes bosszédóval üdvözi Dr. Valentisk Ferenczet, kibem nem legyőzött lát, majd pedig meleg szavakkal méltatja a főispán érdemeit. Folszólását azon kérésrel fojezte be, hogy a partok a vármegye érdekében egyesüljenek. (Éljenzés.)

Ezután gyorsan végeztek a tárgysorozatban levő tárgyakkal. Dr. Damokos Andor nyugdíját 4176 koronában megállapították. Az adó felszámolási bizottságba Dr. Mezei Ödön, Vánky Kálmán, Balázs Sándor, Szabolka Rezső, a központi választmányba Dr. Paul Árpád megválasztattak. A kórház felügyelő bizottságba megválasztattak *Hilberstumpf K., Szabolka R., Komcz Á., Dr. Mezei Ö., Szabó G., Dr. Lengyel József.* Az utkaparok nyugdíjintézetének tagjai lettek *Sándor Mózes; Soó Gáspár, Szabo Gábor, Dr. Keilh Ferencz.*

fámaszkodva az 1849. évi március hó 4-én adott birodalmi alkotmány 24. §-ára, az általános teherviselés elvét kimondotta s addig is, míg a törvénzett adómunkálatok elkészültek, a dicális megadóztatást fenntartotta. E dicális adozást az 1850. évi április hó 25-én kelt nyilt parancsal behozott jövedelem adó egészítette ki. A magyarországi csász. kir. helytartóság ideiglenes főnökének 1850. évi november 20-án kelt rendeletével a dicális adozás hatályon kívül helyeztetett, egyenes adórendzerünk, a behozott földadó, házadó, személyes keresetiadó és jövedelem adóban az 1875-ig változatlanul maradt megállapodást nyerte. E megállapodás 1875-ben is csak formai tekintetben szenvedett változást, maguk az adóztatási principiumok azonban még ma is érvényben vannak. Lásuk tehát azon principiumokat röviden, egyenkint. A fennálló földadó rendszerünket az 1849. évi október hó 20-án és az 1850. évi március hó 4-én kelt nyilt parancs (patens) hozta be, mely földadó rendszer az 1868. XXV. t. cz. által törvényesített Magyarországon. Ezen földadó rendszer Ausztriában már 1817. óta fennállott. A föld tiszta hozadékának kipubatólása czéljából községenként ideiglenes földadó listrom készített. Ebből a czélból községenként *adóteleklönyv* (föld könyv) készült, mely magában foglalta a birtokrésztel terfogását, mivelési ágát és minőségi osztályát, oból került minden birtokos számára a birtokai. A terület 1600 négyzetöléses holdakban (katasztrális hold) számláltott. A mai földadó-kataszterünk a földadó szabályozásáról szóló 1875. VII. törvényen nyugszik. Ezen törvény rendelte el:

a) a földadó ideiglennek a tényleges állapot szerint való kiigazítását és
b) a földbirtok tiszta hozadékának új meghatározását.

Törvényhozánk a földadót érintőleg 1867. után az ebbé idézett törvényekkel mollott számos fontos törvényt alkotott. Ezek között az 1883. évi XLVI. t. cz. kimondja, hogy az állami földadó összegét a földtehermentesítési járuléknálkülül 52 millió koronát, a földtehermentesítési járulékokkal pedig együtt 74 millió koronát meg nem haladhat, e szerint a földadó összege kontingentálva van. Ezen alapú a földadó kivetési kulcsa a magyar állam egész területére a *katasztrális tiszta jövedelem* 17-10/100.

A városi tisztviselők fizetés emelését helybenhagyták Képálmásfalva azon határozatát, hogy Homoród-fürdőn megépítenek nem építközhetnek, megsemmisítették. Römer K. Gusztávnak a Hargita-lyiget-ut nemfaratásához évi 300 K segélyt adnak. A megyeház villanó- és gázlási ügyében a miniszternek azon döntését, hogy annak összegét költségvetésbe beállítja, találatul vették. Az úrvászek és szolgabírói hivataloknál új előadói helyiségek adása végett előterjesztett kérésére ugy határoztak, hogy a tanfelügyelőségnek meggyőzően kívül adnak hivatalos helyiséget.

A Jgyzói-egylet és r. katb. papság kérésére elhatározták, hogy a korecsárnak vasár- és ünneppnapokon való zárvatartását bármelyik kérelmező községenk megeegodik.

Homoród-fürdőre a f. évrő Szabó Nándor, Korond-fürdőre Dr. Pálffy Jenő szolgabírák kiküldettek.

Az okládi főszolgabíróiságnál rendszeresített egy szolgabírói, a más két főszolgabíróiságnál egy-egy díjuuki állást.

A tárgysorozat lotárgyalása után Dr. Paul Árpád főjegyző indítványára a kormányt táviratilag üdvözölték.

A gyűlés déli 1 órakor véget ért.

HIREK.

Szekelyudvarhely, április 19.

A feltámadás.

A keresztény világok legszob, legmagasztosabb ünnepe a húsvét. Az írások tausaága szerint ezerkilencszáz és nyolcz évo született meg Botlehem egyik barlang-istállójában az isteni akarat megtestesülése, az *Ige*, az *Eszme*, aki az ó-világot a szeretet vallásának megalkotásával olválasztotta az új korszaktól, melynek az emberi érzelmek legnemessebbjét tette örök, megváltozhatlan hitvéde, dogmájává.

Ezernyolczszáz és hetvenöt esztendője annak, hogy az Istenember, az emberiséget a nohézi lelbi és testi rabszolgaságból fölemelő Megváltó a Golgotha hegyén átszenvedett kínhalálával szentelte meg ezt a hitvallást. Eunyido jeje annak, midőn a sívár lökük, hitetlen, buta néptömeg által keresztre feszített s megolni vélt isteni akarat megtestesülése feltört sírjának kőlapjait, kiszállt a harmadnapos éjből s anyagi haronak hirdette az népek millióinak, az egész világnak:

— Resurrexit!

— Feltámadott!

ban, a földtehermentesítési járulékra nézve pedig annak 8-4/100-ban, így összesen 25 5/100-ában állapított meg. A mai házadó rendszer az 1850. márcz. 4-én kelt nyilt parancs (patens) hozta be. Ezt a 1868. XXII. törvény lenyegében fenntartotta. Törvényhozásunk a *házádoról* szóló eme törvény hatályának megbeszabításáról és némely intézkedéseknek módosításáról több fontos törvényt alkotott, így megalkotta az 1870. LI. 1873. VI., 1875. XXIII., 1883. XLVI., 1886. XXV., 1896. XXIII. t. czikkeket.

A *személyi kereseti adó*, a magyarországi és kir. helytartóság ideiglenes főnökének 1850. évi november hó 20-án kelt rendelolet léptette életbe. Alapját az adótelekesek személyes keresete képezte, és fizotte mindenki, aki életének 16 ik évét betöltötte. Minthogy pedig a kereset részint a kepvárosok fokától, részint a helyi és egyéb viszonyoktól is függött, a kivételre nézve három osztályt állított fel: u. m. I., II., III. osztály. Az adókötelezettek összeírását és kivételét az uttó közigazgatási szolgabíró, városokban pedig ezen teendők olvegzésével megbízott küldöttség végezte. A kivettelt adó ellon a tudtudalás-tól hat hét alatt másodfokban a megyoi főnökök elnöklote alatt tartott reclamatióanis bizottságok lehetett felébezn. Két egybohango határozat ezen további felobbzésnek nem volt helye. Ellenköz esetben az országos pénzügyigazgatóságok lehetett felobbzn. A kivettelt adó befizetése 6 egyenlő részletben történt. Az alkotmányos elvetük helyreállítával az 1808. évi XXIV. t. cz. felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy a személyes kereseti adóra vonatkozó eddigi szabályokat az 1868-iki évre is érvényben tarthassa, ezt a felhatalmazást az 1869. XXI., 1870. LII., 1871. LIX., 1873. VIII. t. cz. moguyították. Azonban a kivetési eljárás anynyiban lett megváltoztatva, hogy azt a pénzügyi tisztviselők, jelesül a kir. adóhivatalok, a községi közegok közreműködésével és bizalmi felhív megballgatásával végezték. A felszámolások olutvésére a pénzügyigazgatóságok voltak hivatalok. Az adó a korábbi 6 részlet helyett negyedévekenként volt fizetendő. Végre az 1873. évi VIII. t. cz. a korábbi negyedévenkénti esedékességet anynyiban változtatta meg, hogy az I. osztályú személyes kereseti adót egyszerre és pedig legkésőbb május 15-ig rendelte befizetni. (Folyt. köv.)

Azóta a feltámadásnak, az Eazme sírból kitört harsondájának visszhangja támadt mindoult, ahol csak emberek laknak e földön. Azóta a durva orószak helyett a jobbik lelkeiben általóllo ozt a világot a szeretetnek égből hullott varázsa. De talán nemcsak ozt a globust, hanem az egész miadonségot, melynek kobelében világok kolotkeznek és világok tűnnek ol.

A keresztény huavót az Eazménck diadálünnepe, mely közel két évezred óta el nom muló ragyogó fényt áraszt az emberiségre. Mi volt ozelölt és mi lett ezután?

Egy erkölcsiében túlért s rothadásnak indult korszakban élt az emberi társadalom, mely az időben két osztályra oszlott. A zarnokok és a rabszolgák osztályára. A lolecztolon bün nyiltan döszölt az uralom polczán s az erkölcselenségnek oltárokat emeltok. És feltűnt a názáreti vérvöl megöntözött kereszt jele, foletto ragyogván az igazság feltámadásának glóriájára. És csodálatos változások ment vala át az emberiség. Magasztos eszmék hozták lüktelecabe az erek vércseppjeit. Aki ma szolgál volt és elnyomott vagy szegény, az bátor leve és hőiesen emelé magásra a megváltás szigumát s amerre haladt, romba dőltek a tévtanok várai s századokon keresztül bár, de megkozódótt az átalakulás nagy munkája, mely megtoremté a kereszténység alapján az igaz civilizációt. A zarnokokból a felebaráti szeretet bősei s a rabszolgákból szabad nemzetek levének. Azért a népek, nemzetek szabadságának is diadálünnepe huavét vasárnapja.

„Háromszázézeren valának a magyarok — írja az egykorú történelem — amikor egykori őseink kijöve Aziából, számunkra o földo: elfoglalták.“ S ime eltűnt ezer esztendő — a földnek számtalan nemzetei tűntek a semmiségbe — de mort az első magyar király szótartára felvették őseink a Megváltó hitét, nem nyolt ol beünüket idegen fajok oceájára, de o vérázott földön millió és millió magyar él. Ma, a feltámadás ünnepeén ozt is hirdeti nekünk a szentegyház égbetörő szolozmája. S hirdeti azt, hogy akik ozerevés nemzeti multunk dicsőséges harcok által megvívott küzdelmeiben mindig a szabadság zászlójával emeltük magaba a szeretet vallásának lobogóját, hogy nokünk, amint volt a mohi pusztá, Mohács és 1849. után végpusztulás helyett sorsunk a feltámadás: fel fogunk támadni az örök igazság szent roméyübe vetett bizalommal mindenha, amint-hogy nem vesztetett el az Ige a keresztben és a kősziklába vésett sírban.

Harmóniába olvadnak ott font a fellegek felett és csak zugjanak, zugjanak Magyarország templomainak harangjai. Szükségünk van még mindig rá, hogy hirdessék a szeretet gyözmélt a gyűlölet felott. Az összetartás érzetét a szétvonás helyett. Egy tisztább korszak diadalát a bünök romjain. Zugjanak és érczyelveik cendülése keltsen kapcsolatot a mi ozerevés nemzeti multunkba vetett s az örök Gondviselés érzolmoinkkel.

Mort az Ige, az Eszme, az örök Igazság nem halhat, nem halt meg.

Feltámadott!

Unitárius istentisztelet. Húsvét első és második napján délelött 10 órakor kezdődőleg a vármegyeház nagytermében unitárius istentisztelet tartatik.

Mükedvelői előadás. A helybeli oltár egyesület folyo hó 26-án vasárnap, jótékonycézélú mükedvelő előadást rendez sejt pénztára javára a Budapest-szálloda nagytermében. Szíre kerül Csiki Gergely *Buborékok* című vigjátéka. Minthogy az egyes szerepek a legjobb mükedvelők kezeibe vannak, az előadás igen érdekesnek ígérkezik.

Bedő Ferencz siremléke. A következő sorokat vottuk. Tekintetes Szerkesztő Ur! A mult hó elején egy kérelemmel járultam néhai Bedő Ferencz református pap barátjához s volt hieveihez, hogy a helybeli református temetőben roskadozó sírja helyreállításához s egy szerény sírkövel való megjelölése költségeire hozzájárulni kegyeskedjenek. Felhívásom nem maradt eredménytelenül, már összegyűlt 113 kor. Igaz még nagyon kevés arra, hogy a fenti célt tiszteoeségesen meg lehetne való valósítani, de biztat a neményeség, hogy többok lesznek barátai és tisztelői közül, akik e sorokat olvasva, szintén elküldik koronájukat, s így koronához korona gyűlvén, összegyűlt a szükséges összeg. Tisztelettel kérom T. Szerkesztő Urat, kegyeskedjék fennai soraimat, az

alább felsorolandó adományozók névsorával közölni, mintegy a nyilvánosság megnyugtatójára, s figyelemnek felhívására. Adakoztak: Balázi Sándor és dr. Mezey Ödön 10—10 K. Fekete Manó 3 K. Máthé Pál, Damokos Andor, Molnár Károly, Gónczi Lajos, Solyomay Eodre, Szabó Árpád, Káisi Ferencz, Márk M. Dr. Sebosi János, Baczó Lajos, Dr. Paal Ernő, Dr. Demeter Lőrincz, Dr. Ráczkóvi Sámuel, Gyórfy Tisztus, Csanády Zalán, Gyertyánffy Gábor, Szabó István, Simó Mátyás, Heitz Vilmos, Haberstumpf Károly, Kovács Domokos, Pap Z. József, Hargita Nándor 2—2 K. Soó D., Lakatos, Daróczy M., x. y. olvasathatlan, Szabó Gábor, Nagy J., Ferenczi J., Galter J., Szabó D., Csépi J., Szakács Gy., Szabonyi A., Simó J., Orbán G., Sterba Ö., Paschek V., László D., László A., M. M. Kádár, Kovács J., Menyhart A., Kónya K., Koszorus J., Szabó Gy., Csutak I., Borcsi J., Szabó M., Csala K., Lőrincz A., Biró S. Jeddi T., Bod K., Gagyi D., Kinda S., Pál T., Józsa P., Derzi D., Felzegei F., Demeter M., N. N., Fekete B., Derzi J. 1—1 K. Dr. Solyomay Lajos, kir. igazgató.

Udvarhelyvármegye központi választmánya folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház kis tanács tornőrnő ülést tart. Ezen ülés tárgyát az összeíró küldöttképek által egybeállított névjegyzékek alapján az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének az 1908. évről vonatkozó kiigazítása fogja képezni.

Nagypéntek. Nem zúgnak a harangok — nincsenek itthon. Romába mentek. Fekete fátyol borítja bent az Istenháza. Hideg, néma sirböltt változott a szent hely, hová a megtört lélek vigasztart, örömet jár. A viaszgyertyák sárga, pislogó lények, az istenszolgája mormogó imája, egy egy önkéntelen hősü sóhaj, tiszta fohász az ájtatoskodók sorából, még szomorubbá teszik az imabábot. Nesztelen léptekkel jön meg a nép, mindenikének arca elborul, magasztos bu ömlik el rajta, amint ide belép. A kik örömhöz szoktak boldogok, kétszer jobban megbecsülnek sorukat, ha most ide jönnek, hisz a menny az örök öröm hazája, s ott is volt egyszer fájdalom, gyász. Akikben bánat lakozik, nagyobb erőt érez annak elviselésére, mikor látja, hogy Istenfia is sirt, kinoktat szenvedett, meghalt, amennyiben ember volt. A fájdalom tisztító, a bánat már megbánás, nagypéntek az örök élő fájdalom megszentelt napja, — az emberiség legszomorubb napja. Virágokkal ékes, sok gyertya fényben ragyog a sir, melyben az Istenfia képe nyugszik. Alabárdos figura, római katona áll őt a sir mellett, odább két szurony-puskás merev katona áll, mintha ércből volnának öntve. És megindul az ember áradat. Nincs, aki legalább egy percet ne töltene el e szent sir előtt, hisz oly jól esik osztozkodni a szomorúságban. S selyemruhás szépek egy sorban térdelnek a gyümölcscsász anyó-kával, elegáns gavallér szorong a zeiros ruháj mellett. Csak egy batalom van amely egyesít, amelyet titkolni nem lehet, amely közösen egyenlőkké tesz — a fájdalom.

Még egy felebbezés. A 15-iki közgyűlés keretében megtartott alispáni választás megemlégetése végett, mint értesülünk, a közigazgatási bírósághoz panaszt adnak be.

Az Udvarhelyvármegyei Tanítóegylet Udvarhelyvárosi Fiókóró május hó 7-én d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyt a községi iskola IV. osztály tantermében tartja Gyorkes Mihály elnökökkel mellett tavaszi rendes ülését. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. A gyűlés megnyitása. 2. Gyakorlati tanítás. 3. Elnöki előterjesztések. 4. Jegyzőkönyv-olvasás. 5. Veres Ferencz felett emlékbeszédet tart *Vida* Mózes. 6. „A tanító szociális munkássága, tekintettel megyei gazdasági viszonyokra” cz. vitatétel bevezeti *Demeter* Miklós. 7. Pénztárnok számadásának felülvizsgálata. 8. Jelentések. 9. Indítványok.

Köszönet nyilváníítás. A helybeli unitárius egyházközség számára id. Szakács Károlyné sz. Gálffy Mária urnó öngyászata 111 kor. értékű teljesen aranyozott, urvacsori kenyér osztó ezüst tányért, továbbá Dr. Demeter Lőrincz sz. Prexli Emilia urnó öngyászata egy 70 kor. értékű, dusan himzett fehér urasztali terített adományozott. Mindkét nagylelkű adományért a jószívű adakozóknak ez uton is hála köszönetet mond: *Vári* Albert lelkész.

Adakozás. Az elhagyott gyermekek felszólítására egy magát megnevezni nem akaró urnótól 5 koronát vettünk. Az összeget az Országos Gyermekevédő Lygához juttattuk.

Eljegyzés. Lakatos Tivadar városi tanácsos f. hó 19-én tartja eljegyzését *Panel* Ferencz hányafőmérnök kedves leányával, *Annuskával*, Vaskón.

A székelykeresztúri állami tanítóképzőintézet I-ső osztályába az 1908—1909. iskolai évre felvesznek oly éptestű, épszervezetű, egészséges ifjakat, akik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a gimnázium, vagy a reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát, vagy a felső népiskolát jó sikerrel elvégezték, vagy a jelen év június hó végéig elvégzik. A felveendő 30 ifju közül 20 teljesen ingyenes ellátás, 4 feladjaas ellátás (havi 13—14 K. fizetés mellett), 4 pedig évi 105 K. ösztöndíj kedvezményben fog részülni. A kedvezmények a középiskola vagy polgári iskola IV. osztályát végzett kitünő és jeles előmeneteli növendékeknek fog adományoztatni. A bentlakók ingyen lakást, fűtést, világítást és mosatást élveznek. Ingyen gyógykezelésben minden rendes tanuló részesül. A felvételtért sajtákezőleg irt 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodások a vall. és közokt. miniszterhez czimezve jelen év május 31-éig *Ujvári* Mihály igazgatóhoz küldendők be. A II., III. és IV. osztályba csak azok vétetnek fel, akik a megelőző évfolyamot az intézetben mint rendes tanulók sikeresen elvégezték. Minden folyamodó mellékeljen a kérvényéhez egy helyesen megczimzott levélborítékot is, hogy a nagy szünidőben a felvételi értesítést, esetleg az okmányait biztosan megkaphassa.

Halálozások. Szalasy János segédmérnök életének 32-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult fiatal embort 14-ikén temették el *Parajcon*. — *Czehe* Imre volt gyufagyári tisztviselő élete 86 ik évében f. hó 13-ikán meghalt, *Parajdon*. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. — *Soó* Sándor nyug. pénzügyári szemlésls életének 58-ik, boldog házasságának 17-ik évében, f. hó 16-ikán elhunyt Székelyudvarhelyen. Halálával nejt szül. *Gábor* Bertát és számos rokont borított gyászba. — *Bede* Dező tanítójelölt életének 20-ik évében f. hó 17-én elhunyt *Bikafalván*. — *Öv. Czikmántori* Mártonné szül. *Simó* Borbára életének 83-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogultat tognap temették el a r. kat. sirkeébe.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkértünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyvármegyei Tanítóegylet Népiskolai Tanszermuzeuma részére a *szegszárdi országos selyemtenyészési felügyelőség* újabban a szederfatermelésről és a selyemtenyészésről vonatkozó 6 drb szakmunkát, a „*Hun-gária*” műtrágya, kénsáv és vegyipar-részvétel-társaság Budapestről kiadásában megjelent 8 drb mezőgazdasági szakmunkát és *Deák* Ferencz, peteki áll. ellemi iskolai tanító, 130 drb régi érme adományozott. Fogadják az adakozók ezen adományukért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Chalupka* Rezső, ügyvez. osztályelnök.

Kivonat a m. hiv. lapból. A vármegye alispánja az 1907. évi utadók sikeres behajtásáért *Ferencz* Lajos felsőboldogfalvi körjegyzőt 30 korona, *Szilveszter* Gergely tarcsafalvi községi bíró 5 korona, *Pálffy* József ifj., tarcsafalvi községi pénztárnokot 5 korona, *Máthé* János vargasi körjegyzőt 15 korona és *Imets* Lajos vargasi adószedőt 10 korona jutalomba részesítette. *Torgács* Sámuelnek 16—905. és neje *Kálló* Máriának 17—905. sz. alatt Lévéte község eljárársága által kiadott munkásigazolványa elveszett. — *Olasz* Imre fenyédi lakosnak az udvarhelyi fapiacról egy úú tinója 2 éves, fehérszörű, homlokán piros, a két bátó lába körömbázás eltévedt. — *Madaras* Ágoston cs. és kir. örömszer folyó hó 5-én reggel 4 és 6 óra között Küküllőközéfalváról Fenyéden és Bethlenfalván keresztül jövet az országúton, a kocsirol egy csomagot elvesztett, mely állott egy női fekete ruha, 1 fekete téli kendő és többféle kész és gyermekruhához valóból és az egész 1 fehér kendőbe volt bekötve.

Iparossegédek jutalmazása. A kereskedelemügyi miniszter ur az idén is 100—100 korona pénzjutalmat és elismerő okleveleket ad olyan iparossegédeknek, kik a legtöbb működési időt, szorgalmat és hűséget mutatnak ki. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara területében (Marostorda, Csik, Háromszék és Udvarhelymegye) négyen részesülnek támogatásban. E jutalom elnyeréséért a segéd mestere tesz előterjesztést a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához legkésőbb 1908. évi június 10 ig. Később érkező folyamodványok ügyeembe nem vétetnek. A közelsébi feltételek a kamara irodájában, az ipartestületek és társulatok elnökségeinél megtekintendők.

x Uj Idők. Április elsejével új évnegyedet kezd *Herczeg* Ferencz hatilapja, az *Uj Idők*. Eredeti regénye bizonyára széles régiókban kelt érdeklődést. A regény címe: „Gyöngye emberok”, s írja *Lejzner*. Álnövű szerző, fiatal magyar ember, aki öt évon át élt az idegen lényekben, s innét küldte novelláit az *Uj Időknek*, melyek nagy feltűnést keltett. Mostani, nagyobb szabású munkája is az idegen

légió fantasztikus környezetéből indul. Ez a regény az új évnegyed egyik irodalmi érdekessége. Mellette a lapnak hetenként megzsolal egy-egy kiváló munkatársra, frissen irt munkájával. Elsősorban a szerkesztő, *Herczeg* Ferencz, azután *Gárdonyi*, *Bródy*, *Somaházy*, *Ambrus* Zoltán, *Heltai*, *Lovik* Endrődi, *Szabolcska*; *Urkayné*, a szellemességéről ismert gentry asszony, ezuttal a czukrárszobla jár, s itt veszi csipősi kritika alá a közéleti aktualitásokat. Ellesett ficom és elmés diskurzusa az *Uj Időkben* jelenik meg. A lap fejléc-rajzai, amelyek immár országzertre kedveltek, továbbra is szezőnszerű eseményeket karrikóznak. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

A megyei kórház 1907. évben.

Udvarhelyvármegye kórházában 1907-ben ápolattott 1594 beteg, kik közül maradt a megelőző évről 85, felvételt az év folyamán 1509. Elbocsátott gyógyulva 1125, javulva 249, gyógyulatlanul 46, meghalt 57, kik közül helybeli lakos volt 16, idegen 41, az év végén a kórházba viaszamaradt 117. Az ápolási napok összes száma 40245 s 1 K 46 fillér napi ápolási díjból bevétel volt 56256 K 61 fillér, a kórházi tőke alapból 32866 K 10 fillér, az összes bevétel tehát 89122 K 71 fillér, a kiadás pedig 87130 K 86 fillér volt.

A kórház személyzete a következő: 1 igazgató-főorvos, 1 orvos, 2 tisztviselő, 1 férfi és 6 nő ápoló, 2 férfi és 2 nő cseléd.

Amint az előbb felsorolt számadatok igazolják, a megelőző évi forgalomhoz képest jelentékeny emelkedés tapasztalható, amennyiben 175 beteggel több ápolattott a vármegyei kórházban, mint az 1906-ik évben. Ennek megfelelően az ápolási napok száma is 37928-ról 40245-re emelkedett. Az évről-évre tapasztalható beteg forgalom azt bizonyítja, hogy a vármegye és a környék közönségének bizalma a kórház iránt növekedik, annak daczára, hogy a szomszédásgunkban levő Segesvár igen erős versenytársakppen működik és a vármegyéből még mindig elég sokan mennek oda. A jelen évben tapasztalt beteglétszám mellett több mint 9 hónapon át a kórház állandóan tul volt zafulva; a jelentkező betegeket enok daczára, vagy egyáltalában nem, vagy csak napok mulva lehetett felvenni. Egszóval a kórház betegforgalma annyira fejlődött, hogy a jelentégi terjedelmével rövid idő alatt nem képes betölteni hivatását és egy új pavillon építése okvetlen szükséges lesz. A betegforgalom emelkedése magától értetődőleg az orvosi személyzet szaporítását is elkorülhetetlenné teszi.

Sebészeti, dőgyógyászati, szülészeti és szemészeti bántalmak gyógyítása czéljából orvosi műtét 368 esetben végeztetett. Ezek közé nincsenek felvéve a sebkezelések alkalmával végzett kisebb műtétek, foghuzások és egyéb kisebb művi beavatkozások. E műtétek legnagyobb részét chloroform narkosis, vagy valamilyen eljárás szerint végzett helyi érzéstelenítés (Schleich, Oberst-féle, vagy vezetési érzéstelenítés) mellett végeztették. Nom vétettek műtétek a törések, ficzomodások, elferdülések, vagy idült izületi gyuladások kezelése czéljából sok esetben alkalmazott kemény-kötészet.

A kórházi vízvezeték és csatornázás munkái teljesen befejeztettek, ugyszintén az épületek belsejében ezzel kapcsolatos többi berendezési tárgyak elkészültek és használatba vétettek. Ezzel igen nagy hiánya pótolattott a kórháznak, mely nélkül a szükséges tisztaságot fenntartani szinte lehetetlen volna. A vízvezeték forrásai a legszárabb időjárás mellett is bőséges mennyiségű vizet szolgáltatnak, amint az év folyamán erről meglehetősen győződni. A víz minősége pedig minden tekintetben kifogástalan. Egszóval a már készen álló vízvezeték a kórház vízszükségletét minden körülmények között képes lesz bőségesen kielégíteni, még abban az esetben is, ha a jelenlegi létszám évek multával megháromszorozódik.

A kórház belsejében elkezdett minden átalakítási munkák befejeztettek. Mindkét épület összes folyosóinak, closet és fürdő-szoba helyiségeinek padlója vörös-sárga színű grauit lapokkal burkolttatott. Azonkívül a konyhahelyiség burkolata is a vízvezeteki csövek elhelyezése által annyira megrougálódott, hogy helyre állítani nem lehetett volna. E miatt, de mivel czélszerűtlen volt úég új korában is, más burkolással kellett ellátati és marvány-graui lapokkal lett elkészítve annak padlója.

Azonkívül teljesen elkészült a műtő- és altató-szoba miuud vízvezeteki berendezésével és átalakítási munkáival együtt. Mivel oldalvilágítása nem volt elég erős, az utca feleli falra 1 ablakot kellett

készíteni a régi 2 helyett. Most a műtő szoba is, a meenyire átalakítható volt, — a kollónél valamivel székebb méretétől eltekintve — mindenben megfelel a követelményeknek.

Az év folyamán a kórháznak bingon helyisége villamos világításra rendeztetett meg, mely munkák 3225 koronára kerültek a költségvetés szerint. Erre majduom elkerülhetetlen szükség volt, annyira, hogy ha a város villamos világításra nem rendezkedett volna be rövid idő alatt, a kórház kellett volna valamilyen villamos készülékről gondoskodják. Most tekintettel arra, hogy villamos erő áll rendelkezésre, Röntgen készüléket s minden egyéb modern vizsgáló és gyógykezelő villamos berendezést meg lehet szerezni.

A boucz-terom és hulla-kamra is teljesen rendezett. Padlója czomont lapokkal újra burkoltatott, egy új és modern boucz-asztal lett felszerelve, melyet vízvezetékekkel szereltek fel, hogy az is minden tekintetben megfelelő legyen.

A vármezei közpórház a jeloulegi alakjában a történet átalakítások, újabb vízvezetékai és villamos berendezések létesítése után teljesen moderné lett átalakítva, annyira, hogy még csak valamilyen központi fűtés létesítése hiányzik, amit rövid idő alatt el lehet szintén készíteni.

KÖZGAZDASÁG.

Legelő feljavítási munkálatok.

Udvarhelyvármegye területén a folyó évben, az alább megnevezett birtokosok közösen használt legelőin tervezetnek a birtokosok meghallgatásával a székelýföldi kirendeltség által összeállított munkaterv szeriut feljavítási munkálatok, amelyek céljaira a munkálatok sikeres foganasítására esetéu, a m. kir. földmívelésügyi miniszter a munkatervek jóváhagyásával kapcsolatban az illető birtokosoknak a következő segélyösszeget helyezte kilátásba:

1. Szentgyházasfalu közbirtokosság	330 K.
2. Kápolnásfalvi "	290 "
3. Felsőrákosi "	1420 "
4. Alsósímenfalvi "	856 "
5. Éulaki "	250 "
6. Újszékelyi "	503 "
7. Bethlenfalvi "	830 "
8. Tordátfalvi "	594 "
9. Erked község "	860 "
10. Homoródszentpáli "	998 "
11. Homoródszentpéteri "	969 "
12. Homoródrecaenyédi "	1150 "
13. Homoródvárosfalvi "	1075 "
14. Derzsi "	874 "
15. Muzsnai "	1186 "
16. Kadicsfalvi "	835 "
17. Székelykőesztur városi "	293 "
18. Székelykeresztúrtímáfalvi "	308 "
19. Kisbaczoni "	892 "
20. Homoródjánosfalvi "	845 "
21. Benei "	287 "
22. Szentkirályi "	619 "
23. Felsősófalva "	565 "
24. Olszteleki "	940 "
25. Székelyszombori "	640 "

Összesen 18412 K.

A székelýföldi kirendeltség vezetője ezt azzal a kéréssel küldötte meg a megye alispánjának, miszerint utasítsa a nevezett legelőbirtokosokat, hogy a miniszteri kirendeltség udvarhelymegyei helyi megbizottja által nekik egyidejűleg a szükséges utasítás kíséretében kiadott munkatervekben előirt munkálatokat, a saját jól felfogott érdekében annál is inkább pontosan és lelkiismeretesen teljesítsék, mert a munkálatok céljaira előirányzott és kilátásba helyezett államszegélyek, a anyagul vagy nem megfelelően elvégzett munkálatok után nem fognak kifizettetni és őket egyuttal figyelmeztetni, hogy a kifizetett segélypénzek csakis a legelőjavítási munkálatok céljaira fordíthatók és semmiféle más közséigi, vagy közbirtokossági kiadások fedezésére fel nem használhatók. A közséigi előjáróságok pedig utasítottak, hogy a munkálatok foganasításával, azok vezetése, felügyelete és különösen a szükséges munkaezőrök idejében való kirendelése által az állattenyésztés előmozdítása és azzal kapcsolatban a közséigi lakosság jólétfének emelése tekintetéből, a leghathatósabban működjenek közre s iparkodjanak azokat tőlük telhetőleg előbbre vinni.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdájá.

Végrh. 171—1908. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1907. évi 2393. sz. végzése következtében Dr. Papp Ferencz ügyvéd által képviselt Udvarhelymegyei takarékpénztár javára Bodor Lőrincz és t. almási l. ellen 410 kor. s jár. erejéig 1907. évi május hó 2-án foganasított biztositási végrehajtás utján lo- és felúlfoglalt és 2017 koronára becsült következő ingóságok: u. m. I. Bodor Lőrincznél 2 loháim, 2 ló, 2 szekér széna, 1 vaseke, lágyak és házbutorok. II. Barra Sándornál 2 ökor. III. Dajka Józsofúél 1 tehén, 2 borjú és 1 szekér. IV. Antonya István Józsefnél 3 borjú, 2 ló és 1 szekér nyilvános árverésou eladatlának.

Mely árverésnek az okládi kir. járásbíróság 1907. évi V. 161/4. sz. végzése folytán 410 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi Április hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/4% váltódíj és odig összesen 130 kor. 56 fillérben bírólág már megállapított költségek erejéig, Homoródalmason alperceknél leendő megtartására 1908. évi április hó 25-ik napjának d. e. 12 órája batáridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megijgyezéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Okládn, 1908. április hó 10-én.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.

Ss. 170/908. végrlt.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a székelýudvarhelyi kir. törvényszéknek 1907. évi 5553 számú végzése következtében Dr. Papp Ferencz ügyvéd által képviselt, Udvarhelymegyei takarékpénztár javára, Bodor Lőrincz és t. homoródalmasi lakos ellen 240 K s jár. erejéig 1907. évi november hó 25-én foganasított kielégítési végrehajtás utján le és felúlfoglalt és 900 koronára becsült ingóságok u. m. I. Boka Jánosnál 1 ökor. II. Bodor Lőrincznél 2 ló. III. Kenyores Audrásnál 1 tehén, 1 borjú nyilvános árverésen eladatlának.

Mely árverésnek az okládi kir. járásbíróság 1907. évi V. 315/4. számú végzése folytán 240 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 10-től járó 6% kamatai 1/4% váltódíj és odig összesen 93 K 92 f. bírólág már megállapított költségek erejéig Homoródalmason alperceknél leendő eszközésre 1908. április hó 25-ik napjának d. 9. órája batáridőül kitűzetik, hová venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Homoródoklán, 1908. évi Április hó 10-én.

Pollák Ignác, bir. végrehajtó

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

KOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST

Az egyetlen igazság.

Az ORBÁN, NAGY és TAMAS-féle cipők több elegáncziát kölcsönöznek.

Kiadó lakás.

Székelyudvarhely, a Kornis-utca 7. sz. alatt épült új emeletes ház emeleti része, mely áll három szép szobából és ahhoz tartozó összes mellékhelyiségekből, f. évi ápril hó 24-től kiadó.

A lakás villanyvilágításra van berendezve, villanyos égőkkel teljesen felszerelve, a szobák kifestve és jó kályhákkal ellátva.

Értekezhetni Dr. Váró Géza ügyvédnél.

Az Universum-krém

HANSI védjeggyel

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőreit frissmá és puhává teszi. Kötést és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testre: a krémet legőrszálendő. Hatása kellemes szantálán levél így szól: „Hátán körszálendő a korzónaköltő találmányról, égési sebrim néhány nap alatt teljesen amultak... Kóldján ujabb 10 tubust barátom részére, hatása közt, bajohat valóban páratlan... A minsz tubust legőrszálendő eredménnyel használtam régi sebrim éllen. Kerek utánérttel meg 10 darabot.” Az Universum-krémek tehát egy hatástalán nem szabad hisnyozni.

Főraktár:
Chemisches Laboratorium
WIEN.
VIII., Mariahilferstrasse 38.
Ára 1 korona.

Maggi készítő a gyenge levesbe.

Készítik: **MAGGI GYULA és TÁRSA.**
Iroda: WIEN IV. Gyár: BREGENZ

UGRON GÁBOR lapvezér.

Magyar Nemzet

a legolcsóbb függetlenségi 48-as napilap.

Czikkeit írják: Ugron Gábor, Ábrányi Emil, Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő. Szerkeszti: Lándor Tivadár.

— Előfizetési ár: —

Egy évre . . . 16 K | Negyedévre . . . 4 K
Félévre . . . 8 K | Egy óra . . . 1.40 K

Egyes szám ára **2** krajczár.

Megrendelhető: Budapest, VII., Miksa-utca 8., mindeu postahivatalnál és lapelárusítónál.

Legjobb szépitőszér! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására

legkínálóbb és legbiztosabb vegytiszta, sem biganyt, sem olmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan zsírmintén készítmény a

Ezen világhírű arczke-
ncsés eltávolító szepítőt, májfoltot, pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, ránczokat, himlőhelyeket is, az arczot simává és Odéré teszi.

Ára: kis üveg 1 k., nagy 2 k. Margit hölgyor (3-féle színben) 1.20 k. Margit-szappan 70 Oll. Margit fopép 1 kor. Margit arczis 1 kor. Fentán olvástól vagy a pénz előlege beküldése után tölti a készítő.

Földes Kelemen gyógyszerész, Árad.

Kapbató Székelyudvarhelyen: Kóncz Armin, Folyomossy János, Székelykeresztúron Baumgartner János gyógyszerészeknél.

MARGIT
CREMA

Csodás, gyors és biztos hatása

Törv. védve.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Villamos világítási szerelvények raktára

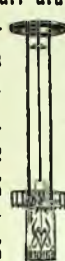

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a helybeli piacon, üzletünkben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő villamos világításhoz szükséges szerelvényekből állandó raktárt állítunk fel, mely czélből az előnyösen ismeri Dilmár R. budapesti czéggel lépünk összeköttetésbe. Emeltett czég, mely elsőrangú e téren

Villamos világításhoz szükségeltető égőtestek, luszterek stb.

legjobb és legszebb kivitelben, gyári árak mellett bocsátott rendelkezésünkre és 2—3 hét múlva egy oly dusan felszerelt raktárt leszünk képesek a nagyérdemű közönségnek bemutatni, mely a legkényesebb igényeknek is megfelelni képes levend. Állandó raktárt fogunk tartani mindenféle kellékekből, hogy egyáltalán üzembavarok teljesen elkerülhetők lesznek. A n. é. közönséget saját érdekében tisztelettel kérjük

RÖSLER és GÁBOR.

Szives figyelembe.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a meglevő

Szálloda

az ujonnan, közvetlen termelőktől beszerzett tiszta kü-

küllömentí asztali boraimra, jó minőségű fehér és vörös palaczkboraimra, valamint első gyártmányu magyar és francia pezsgőkre. — Társas ebédeket és vacsorákat is elvállalok a legjutányosabb árban. — A nagyérdemű közönség szives párt-

étterem

fogását kérve, vagyok alázatos szolgálja

kávéház

— Felhívom továbbá a nagyérdemű közönség szives figyelmét

czukrászat

SÜKÖSD MIKLÓS, a Budapest-szálloda tulajdonosa.

Jól berendezett kényelmes szobák! — Jó magyar konyha!

A verseny-szabósághoz!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

legnagyobb szabású térfü-öltönyöket

jutányos áron készítek: ez annál is inkább módomban áll, mivel az uridivat-szabást a budapesti első szabászati intézetben tanultam, miről bieleles okmányom is van. Készpénzfizetés mellett 36, 50 és 60 koronáért a legfinomabb öltönyöket készítem.

Felkérem ezúttal a n. é. közönséget, hogy czégemet szives pártfogásban részesítsék, és én jutányos árral és jó munkával terjedni fogok a bizalmat minden tekintetben kiérdemelnem. Kiváló tisztelettel:

MARKÓ ISTVÁN URI DIVAT-SZABÓ ÉS EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ
Köncsuth Lajos utca 9. szám alatt.

Egy kasszirnö azonnali belépésre felvétetik.

Czím a kiadóhivatalban.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200—400 kvöl területű **háztelkek** eladó. — Részletes felvilágosítást ad Dr Szöllösi Ödön ügyvéd.

ÚJ SZABÓ-ÜZLET

Van szerencsém a mélyen tisztolt férfiközönség szives tudomására hozni, hogy 9 és fél év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő férfi szabó-üzletemet Dicső-szentmártonból a helyi piacra, Flórián Bogdán ur házába helyeztem át és nyitottam meg. Dus raktárt tartok hazai, ugymint zsolnai és brassói, azonkívül valódi angol divatszövetekből. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, öltönyök elkészítését szükség esetén 48 óra alatt. Jó szabás, kitűnő munka, pontos kiszolgálás által vélem a mélyen tisztolt közönség bizalmát megnyerni. Vidékre mintákat kiválasztás végett szivesen bérmentve küldök. 2—3 megrendelésért meghívására személyesen jövök. Magamat becses pártfogásukba ajánlva, maradok teljes tisztelettel.

LÖBL MENDEL férfi-szabó
SZÉKELYUDVAR HELY.

Éladó a vasuti állomással szembe, igen élénk forgalmi helyen egy 250 □ öl területű **belső telek**. Értekezhetni Nagy Ferencz tulajdonossal Várutca 3. sz.

Éladó ház. Bethlen-u. 7. sz. alatti kőház szabadkéből eladó

Fiók-üzlet megnyitás!

Villamos világítás berendezési vállalat

FAZEKAS Testvérek

segessvári első műszaki berendezési vállalata.

Van szerencsénk tudomására hozni, hogy f. évi április végén a székelyudvarhelyi piacon egy villamos világítás berendezési fióküzletet nyitunk és kérjük a t. közönséget saját érdekében, hogy ötlétünket bevégni sziveskodikjék. Előre is biztositjuk a legjobbat, pontos, szakértő és lehetőleg legolcsóbb kiszolgálást. Bátorodunk b. figyelmébe ajánlani, hogy dusan felszerelt gyári n. m. saját készítményű esillárokat nagy választékban raktaron fogunk tartani. — A nálunk vásárolt esillárokat teljesen felszerelve értetődnek. Becsös figyelmébe ajánljuk még, ahol a villamvilágítási vezetők már be van vezetve, szabadságában áll mindenkinek az égőtestek v. esillárokat nálunk is bevásárolni, amit teljesen üzembékes állapotba felszerelünk. Becsös pártfogást kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

FAZEKAS TESTVÉREK Segessvár.